

ORGANIZAREA DEPOZITULUI CENTRAL DE PĂSTRARE A BUNURILOR CULTURALE DEȚINUTE DE UNITĂȚILE DE CULT DIN JUDEȚUL VRANCEA

LILIȘOR IVANCIA

Una din cele mai semnificative coordonate ale politicii culturale a statului nostru socialist, consecință nemijlocită a concepției P.C.R., a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu este preluarea, păstrarea și transmiterea către viitor a moștenirii culturale, a creativității spirituale a poporului român. Concretizată prin legislația în vigoare prin sprijinul continuu și substanțial pe care statul nostru îl acordă instituțiilor culturale, această politică a avut drept consecință, evidențierea, în afara patrimoniului muzeal, al unui imens tezaur de valori culturale și materiale existente pe întreg teritoriul patriei.

„Bunurile din patrimoniul cultural național aparțin — prin valoarea și semnificația lor social-culturală — întregului popor și de aceea societatea socialistă ia toate măsurile necesare pentru ocrotirea și conservarea lor, evitarea înstrăinării sau deteriorării acestora, pentru păstrarea, apărarea și folosirea lor în interesul întregii națiuni. Ocrotirea patrimoniului cultural național este o necesitate imperioasă a progresului spiritual al țării, constituie o parte componentă a întregii activități de înflorire a civilizației socialiste și comuniste în România¹.”

Cunoașterea și protejarea patrimoniului cultural național este un act de maturitate și o dovadă a conștiinței de sine a poporului român, care-și prețuiește cât mai mult trecutul de muncă și de luptă, ca o cheazășie în plus de reușită al luptei și muncii avântate puse astăzi în slujba făuririi unei vieți libere și fericite.

În acest sens, numai în județul Vrancea există un număr de 98 524 bunuri culturale aflate în colecțiile Complexului muzeal județean, deținute de persoane fizice, instituții de stat, organizații obștești și culte religioase, înregistrate în evidența Oficiului județean al Patrimoniului Cultural Național.

Dintre acestea, un număr de 11 675 bunuri culturale, aparțin celor 246 unități de cult existente pe teritoriul județului nostru, iar din ele 6 507 sînt susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național.

Controalele efectuate la unitățile de cult din județ au scos în evidență faptul că o mare parte a acestora nu ofereau condiții corespunzătoare de

1 * * * Legea 63/1974 —

* Legea Ocrotirii patrimoniului Cultural național al Republicii Socialiste România.

păstrare a bunurilor declarate (icoane, cărți, veșminte, mobilier etc.) atât în privința microclimatului, implicit a stării de sănătate, cât și a securității lor. S-a impus, astfel, pe plan național, conform legislației în vigoare, concentrarea acestor bunuri mobile, cu atât mai mult cu cât marea majoritate a lor nu mai foloseau oficierei cultului.

Cu sprijinul organelor locale s-a hotărât ca monumentul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din Piața Unirii Nr. 10 să fie transformat în depozit central de păstrare a bunurilor mobile deținute în unitățile de cult (foto 1).

Biserica „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” „...a fost fondată ca Mănăstire de către Domnul Munteniei Grigorie Gheorghe Ghica VV. în prima sa domnie la anul 1661”², după cum arată și pisania săpată în piatră (foto 2).

Prezintă stil bizantin, perfect identic cu stilul bisericii episcopale din Buzău, este așezată în fața palatului comunal în mijlocul Grădinii publice („Mănăstirile zis închinete și călătorii străini” București 1866, Ion Brezoiu — izvor menționat în însemnările din Evanghelia cu nr. inv. 1455, care a aparținut bisericii din anul 1888).

În perioada 1979 — vara anului 1980 s-au executat lucrările de restaurare necesare monumentului, acesta fiind afectat de seismul din martie 1977. Aceste lucrări de reparații au fost efectuate atât în interiorul cât și în exteriorul clădirii. Pe perioada lucrărilor de restaurare, bunurile mobile aparținând monumentului au fost depozitate în biserica „Tăbăcari” din Focșani.

După încheierea lucrărilor de reparație a clădirii s-a trecut la organizarea interiorului ca depozit, respectând în limita posibilităților criteriul tipodimensionării, după care depozitul trebuie să asigure condiții de păstrare (conservare), să folosească rațional și integral spațiul disponibil, potrivit naturii materialelor din care sînt făcute obiectele, stabilirii tipurilor morfologice și formatului (dimensiunii) tip.

În ceea ce privește condițiile de păstrare clădirea este salubră, cu pereți uși, ziduri sănătoase, fără infiltrații. Știm că parametrii microclimatici trebuie să aibă valorile constante cuprinse între 50—60% pentru umiditatea relativă, fără fluctuații mari sau bruște, iar pentru temperatură orice valoare între 1—18°C este bună cu condiția ca U. R. să fie normală și cuprinsă în intervalul amintit. Se știe că U. R. este dat de raportul procentual între umiditatea absolută și umiditatea maximă (sau de saturație) și că umiditatea maximă este în funcție de temperatură în raport direct proporțional.

Automat modificările direct proporționale ale umidității maxime în funcție de temperatură vor duce la modificări invers proporționale ale valorii U.R., astfel încît, o creștere a temperaturii va duce la o scădere a U. R. și invers. Măsurătorile făcute în septembrie 1982, cu psihromotru pe parcursul a mai multor zile, în jurul orei 10, mi-au dat valori ale U. R. cuprinse între 65—71%, variațiile fiind date de locul determinării. Astfel, în naos dreapta (pe latura sudică) la $t_1 = 19,8^\circ\text{C}$ și $t_2 = 15,6^\circ\text{C}$, valoarea U. R. din tabel a fost de 65%. În altar fiind mai izolat de restul spațiului, datorită catapetesmei, valorile temperaturilor au fost de $20,2^\circ\text{C}$ și $16,8^\circ\text{C}$,

2 Caian, D.F. *Istoricul orașului Focșani* Focșani, 1906, p. 76.

iar valoarea U. R. de 71‰. În naos, în partea centrală valorile măsurate ale temperaturilor au fost de 19.8° C și 15° C, iar la diferența respectivă valoarea din tabel a U. R. este de 66‰. În partea stîngă a naosului (deci spre nord), măsurătorile au determinat valoarea U. R. de 66‰. În pro-naos, aproape de intrare, valorile măsurate ale temperaturilor au fost de 20,2° C și 16° C, iar valoarea U. R. din tabel de 65‰.

Media acestor valori procentuale ale U. R. a fost de 66.3‰ deci, fără fluctuații prea mari de la un loc la altul, micile diferențe fiind date de poziția pereților față de punctele cardinale, de ventilarea aerului (aerisirea făcîndu-se numai prin intermediul ușii de la intrare) și implicit de condițiile atmosferice exterioare. Astfel, măsurătorile făcute în exterior a determinat valoarea de 72‰ pentru U.R., în perioada respectivă.

Măsurătorile făcute în noiembrie 1982 cu ajutorul termohigrografului au arătat fluctuații ale U.R. cuprinse între 78‰ — limita maximă și 63‰ limita minimă, la valori ale temperaturii aproape constante, cuprinse între 5,5—7° C.

În privința sistemului de iluminare, interiorul este prevăzut cu becuri incandescente care sînt aprinse doar pe perioada lucrului în depozit, ele fiind foarte distanțate de obiecte (obiecte, care sînt acoperite cu foițe). În restul timpului, lumina naturală pătrunde prin ferestre prevăzute cu sticlă armată.

Monumentul fiind așezat în Piața Unirii, la intrare în Grădina Publică, atmosfera nu este poluată, astfel încît, prin ventilație pătrunde în interior aer curat.

Pentru confecționarea mobilierului s-au folosit bare din fier cornier pentru schelet și plăci din PAL pentru polițe.

S-au luat dimensiunile maxime și minime ale obiectelor (cărți, icoane) și s-au confecționat 10 rafturi pentru depozitarea icoanelor avînd dimensiunile : 200 x 100 x 200 cm (H).

Fiecare raft este prevăzut cu 10 polițe distanțate la 20 cm una de alta. Rezultă deci, că suprafața destinată păstrării icoanelor este de 2 000 000 cm², deci, 200 mp (foto 3).

Pentru depozitarea cărților, s-au confecționat 18 rafturi cu dimensiunile : 123 x 45 x 400 cm (H), fiecare fiind prevăzut cu 7 polițe, distanțele la 53 cm. Alte 2 rafturi au dimensiunile de : 150 x 47 x 400 cm (H).

Din calcule, suprafața totală de depozitare a acestor 20 de rafturi cu 140 de polițe este de 86,68 mp (foto 4).

Montarea acestor rafturi s-a făcut astfel încît pentru căile de acces s-au prevăzut 105 cm atît pe culoarul principal (foto 3), cît și pe cele secundare, perpendiculare pe cel principal. Aceste rafturi au fost așezate în pronaos, naos și în altar, astfel, două dintre cele destinate depozitării icoanelor au fost montate în altar, iar pentru cărți patru din cele 20.

Atît scheletul rafturilor (barele metalice) cît și polițele au fost vopsite în culoarea gri, în mai multe straturi, iar după uscarea s-a trecut la operația de concentrare propriu-zisă, în prima etapă. Fiecare deținător a transportat obiectele cu mașini, protejate cu foițe și pături.

Din cele 246 unități deținătoare, au predat în prima etapă 141. Din numărul total de bunuri culturale concentrate și anume 2 117 obiecte, 1 577 sînt cărți religioase și 540 icoane și alte obiecte de cult (veșminte, bledernițe, sfeșnice etc.)

Operația de predare s-a făcut în perioada noiembrie 1980 — martie 1981 pe bază de procese verbale, în prezența a doi membri OJPCN Vrancea (conservatorul general și un muzeograf de specialitate).

Toate obiectele primite au fost înregistrate în registre speciale primind un alt număr de inventar de custodie, care a fost marcat pe cantul obiectelor, cu ajutorul etichetelor, spre a fi mai ușor depistate (foto 3, 4, 5, 6).

După ce au fost predate obiectele au fost desprăfuite cu perii și aspirator, cărțile au fost învelite în foiță și etichetate cu Nr. inv. de custodie și așezate pe rafturi (foto 4, 5, 6).

Icoanele în marea lor majoritate au fost așezate în poziție de repaus acoperite cu foiță, iar cărțile în aceeași poziție suprapuse 3—4 sau chiar mai multe (*o deficiență*), deoarece polițele au fost greșit distanțate. Întrucât spațiul necesar depozitării icoanelor mici a fost insuficient, au fost provizoriu rezemate în spatele cărților, iar altele s-au depozitat în pro-naos pe rafturile destinate cărților.

Securitatea acestor obiecte a fost asigurată prin gratii și sticlă armată la ferestre, ușă originală metalică (foto 7), prevăzută cu cheia originală și două lacăte, iar prin interior cu grilaj metalic închis de alt lacăt (foto 8).

Tot pentru securitatea obiectelor a fost montat un sistem de alarmă de către o echipă calificată din Satu-Mare, sistem în valoare de aproximativ 11 000 lei. Montarea s-a executat în luna mai 1981 și lucrarea a fost recepționată de inginerul Episcopiei Buzăului.

Întrucât, unele icoane prezentau atac activ de insecte xilofage, acestea s-au izolat de celelalte și s-a făcut dezinsecția prin cianhidrizare, de către o echipă specializată NAVROM — Giurgiu, în perioada sfârșitului lunii iulie — începutul lunii august 1981.

În acest scop, s-au etanșeizat ferestrele, ușa și s-au folosit 15 butelii a câte 1 500 g de acid cianhidric (CHN) R.F.G. ZYKLON — SNIPPETS-FUMIGANT.

Pentru îmbunătățirea modului de păstrare a cărților ne-am propus redimensionarea rafturilor, prin introducerea unor polițe suplimentare, distanțate la 20 cm. Sînt necesare perdele la rafturi din material textil deschis la culoare, pentru protejarea de acțiunea luminii și depunerii prafului pe obiecte.

Am propus de asemenea, înlocuirea stingătoarelor cu spumă cu altele 10 la număr cu bioxid de carbon (zăpadă carbonică), care nu prezintă pericol pentru obiectele de artă (la o eventuală folosire a lor).

Pentru ventilarea corectă a aerului s-a cerut montarea a 2 ventila-toare de ferestre.

Toate aceste îmbunătățiri au alcătuit materialul unei adrese cu Nr. 330 din 14.06.1983, către Protopiatul Focșani, care l-a înaintat forului tutelar.

Acțiunea de redimensionare a rafturilor destinate depozitării cărților și dublării spațiului de păstrare a icoanelor s-a finalizat, urmînd ca să se facă descongestionarea obiectelor pentru o mai bună păstrare a lor.

Consider că o dată cu aceste propuneri executate, depozitul central, oferă condiții mai bune de păstrare a obiectelor aflate în custodie și că rămîne spațiu de rezervă pentru a doua etapă de concentrare.

L'ORGANISATION DU DÉPÔT CENTRAL POUR LA CONSERVATION
DES BIENS CULTURELS DES ÉGLISES DE DÉP DE VRANCEA

RÉSUMÉ

L'ouvrage présente les étapes du travail dans l'organisation du dépôt central qui aluite des objets appartenant au patrimoine culturel détenus par les églises du département de Vrancea.

BIBLIOGRAFIE

- * * * *Legea nr. 63/1974 — Legea ocrotirii patrimoniului cultural național al Republicii Socialiste România. NORME privind ocrotirea și conservarea bunurilor cultural-artistice, tehnice, științifice, care fac parte din patrimoniul cultural mobil al R.S.R. Consiliul Culturii și Educației Socialiste, 1980.*
- AUREL, MOLDOVEANU — *Ocrotirea și conservarea patrimoniului — latură importantă a activității muzeale „Revista muzeelor” nr. 6/1984.*
- * * * *Cercetări de conservare și restaurare a patrimoniului muzeal, Muzeul Național de Istorie, București, 1981.*

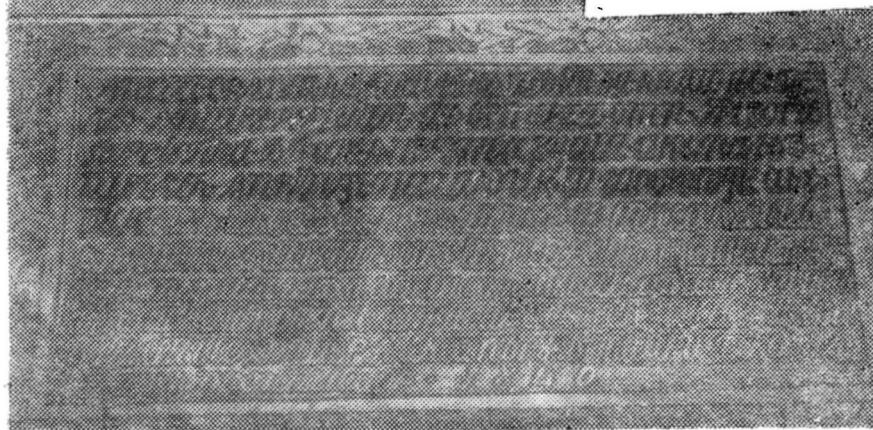
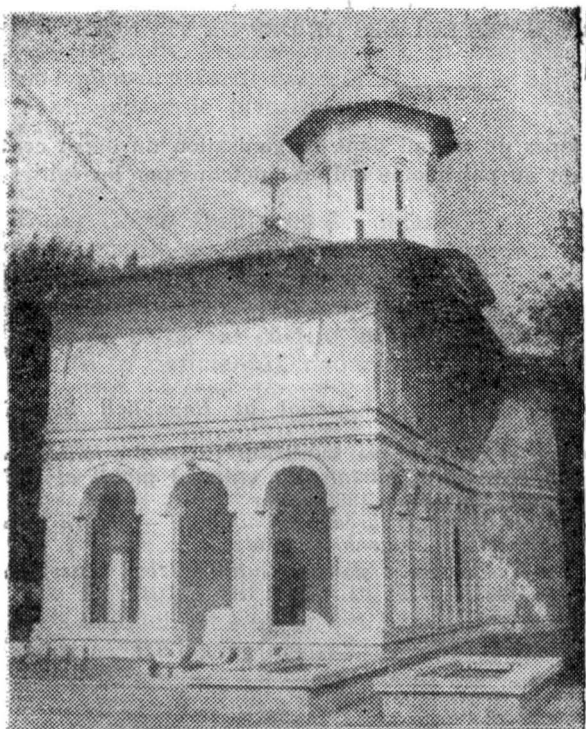

FIG. 1 — Monumentul „Nașterea Sfintului Ioan Botezătorul”.
FIG. 2 — Pisania săpată în piatră.

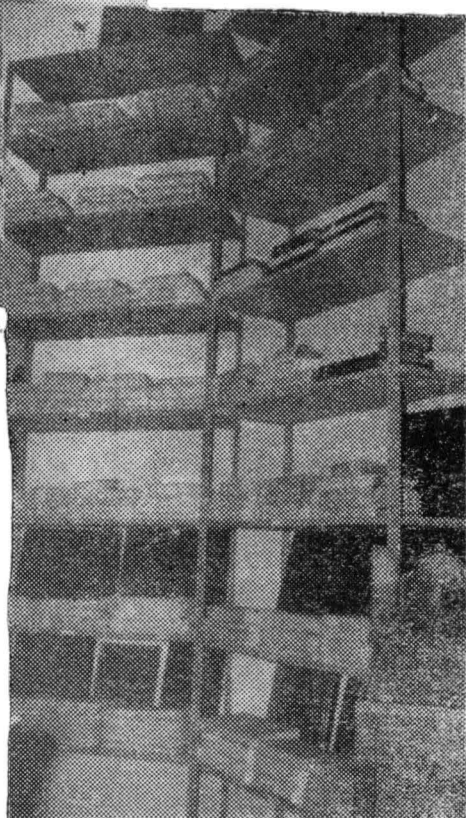
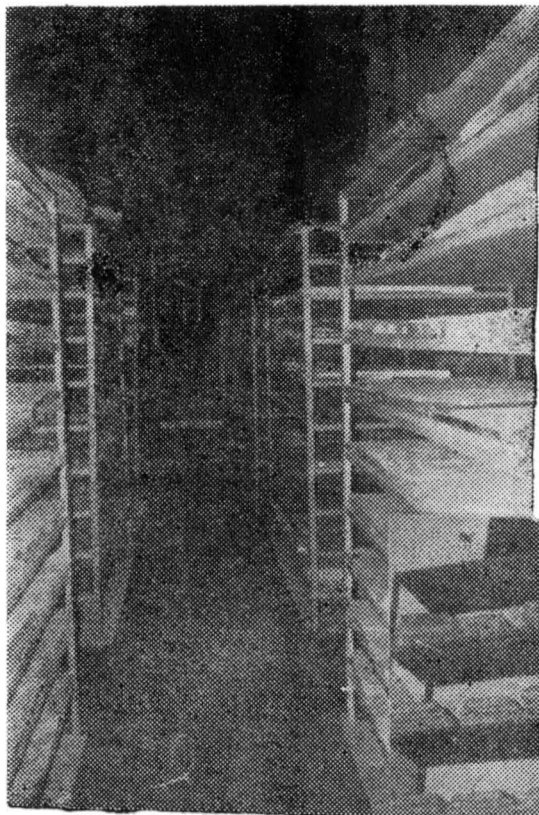

FIG. 3 — Rafturi pentru icoane, imagine pe culoarul principal.

FIG. 4 — Rafturi pentru cărți și praznicare.

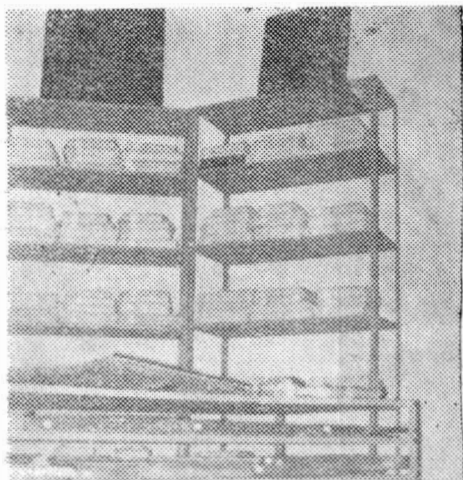

FIG. 5 — Rafturi pentru cărți și icoane, mod de depozitare, marcarea nr. de inventar pe cantul icoanelor, iar pe cărți pe foia de împachetat.

FIG. 6 — Mod de păstrare pentru cărți și icoane, culoar secundar.

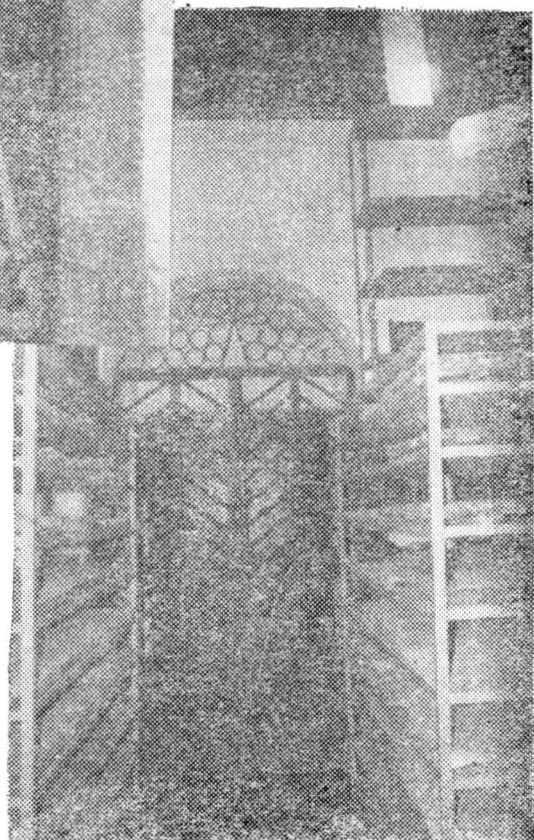
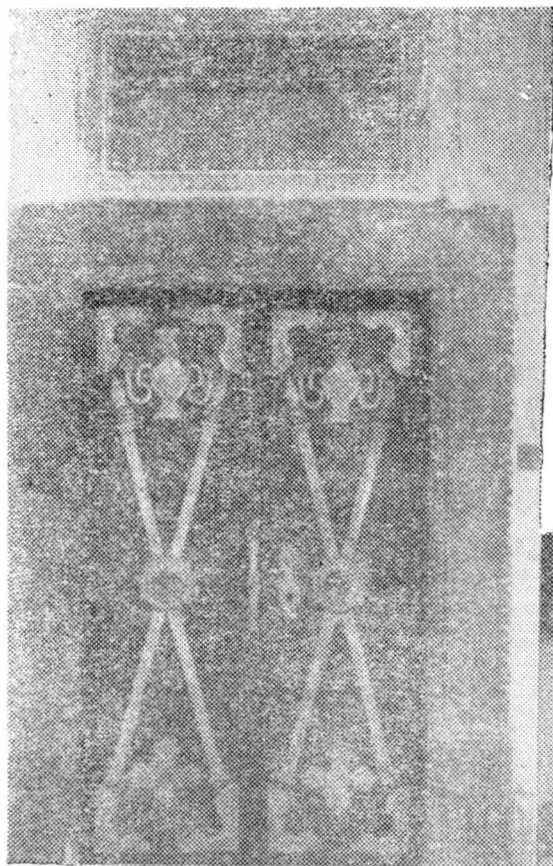
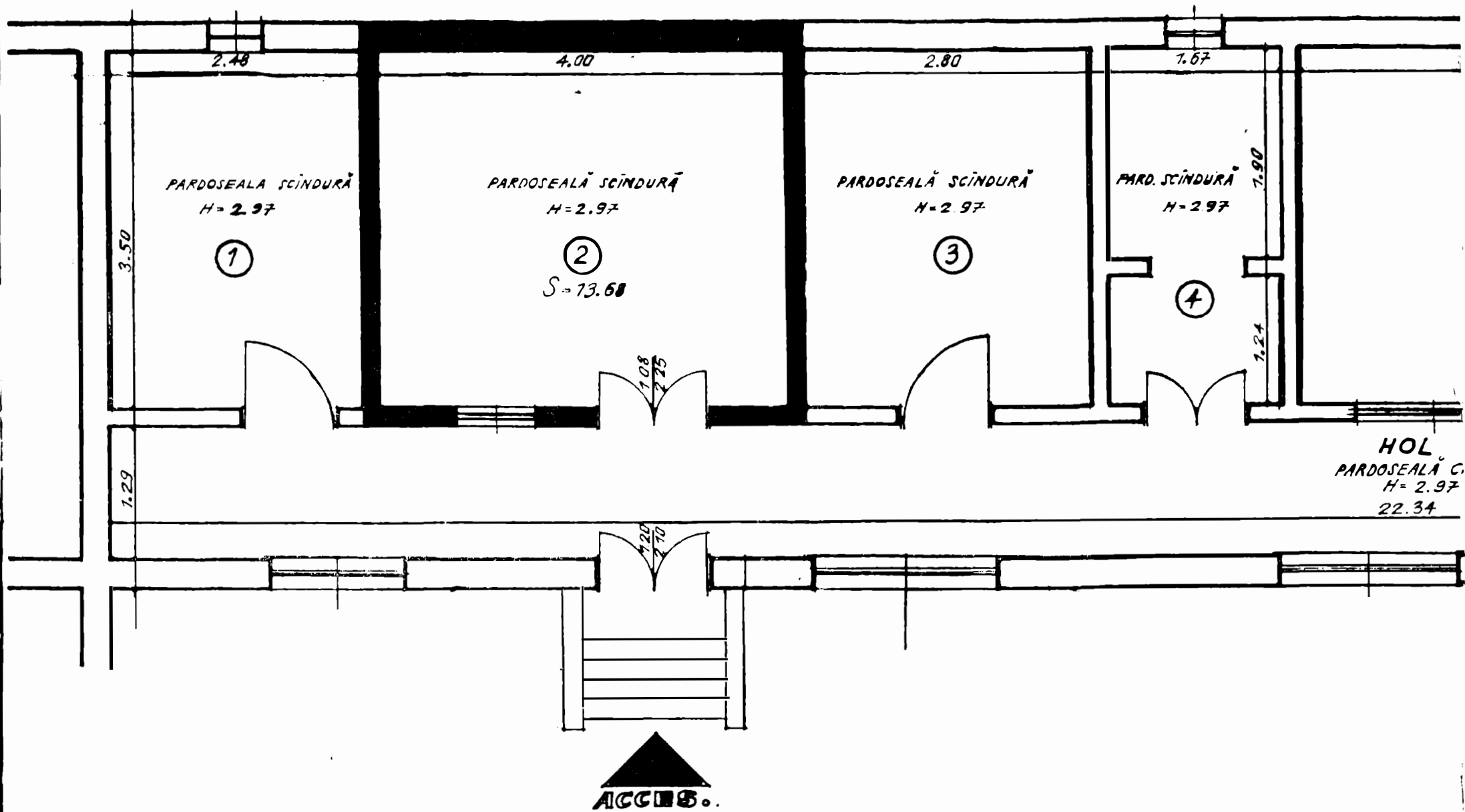
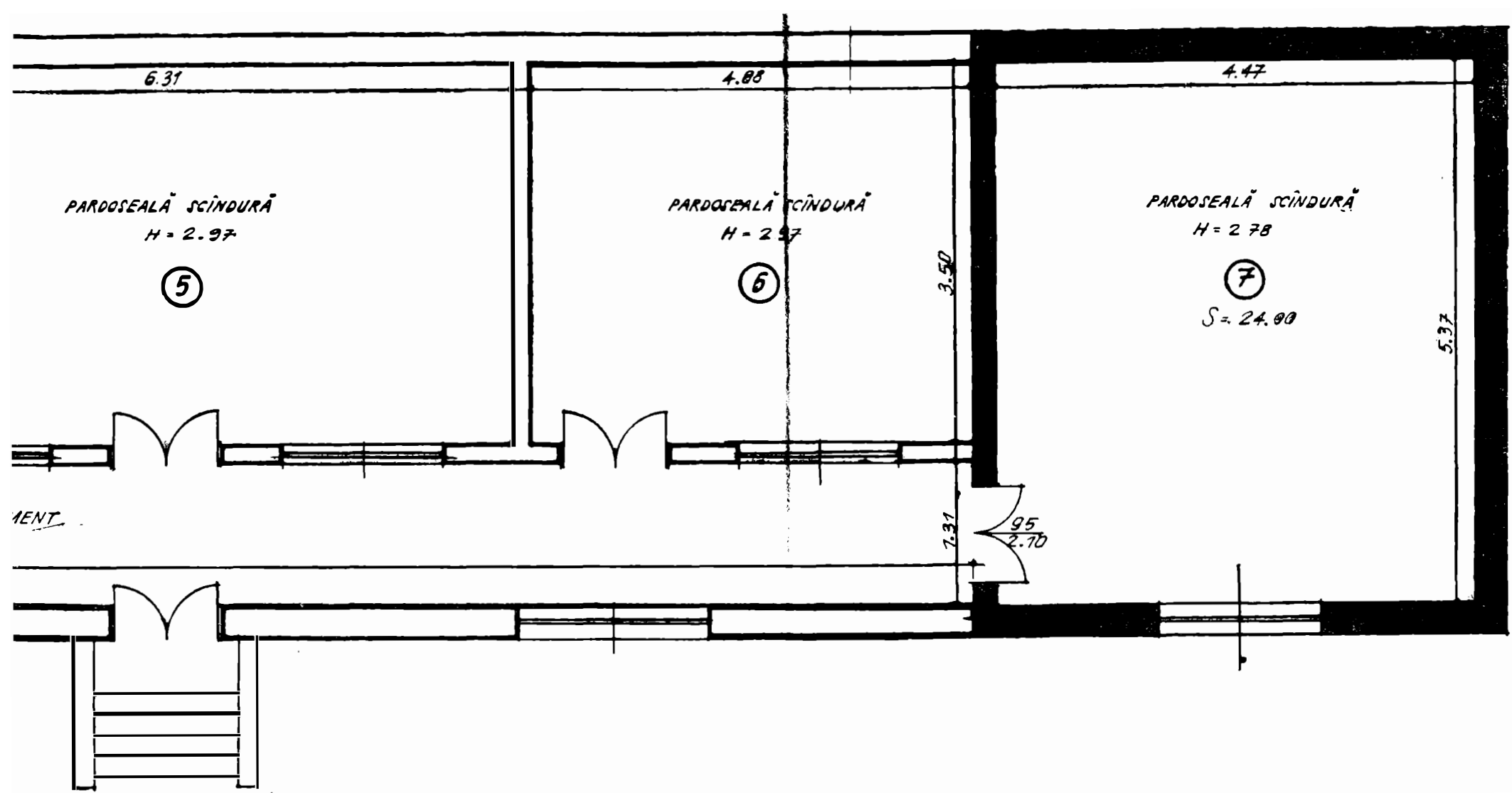

FIG. 7 — Imagine exterioră a ușii metalice originale,
de la intrarea în pronaos.

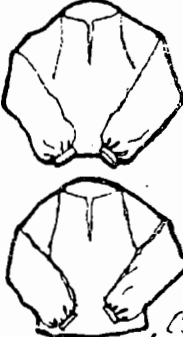
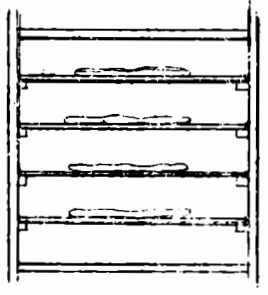
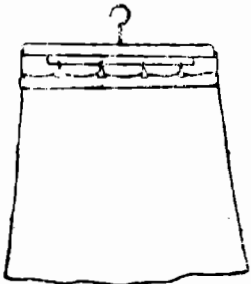

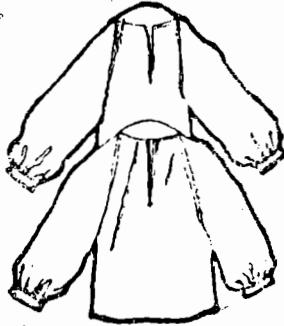
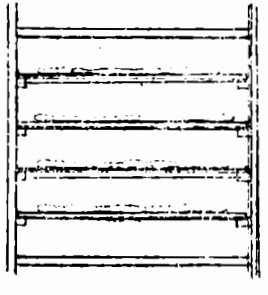

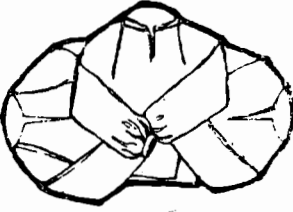
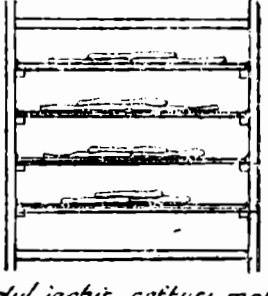

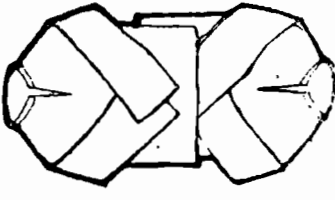
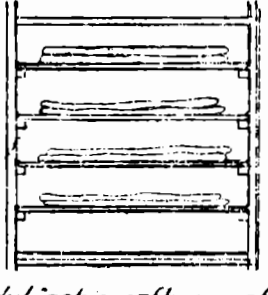
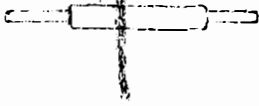
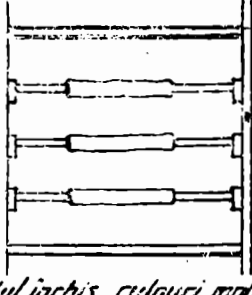
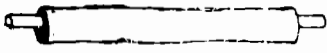
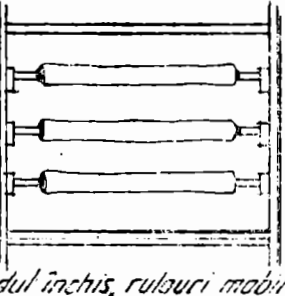
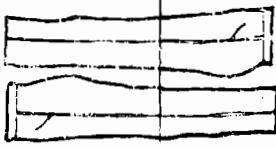
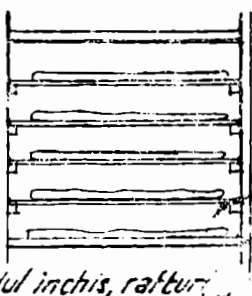
FIG. 8 — Imagine interioară a ușii și a grilajului metalic.

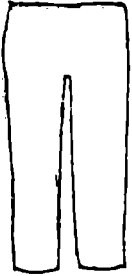
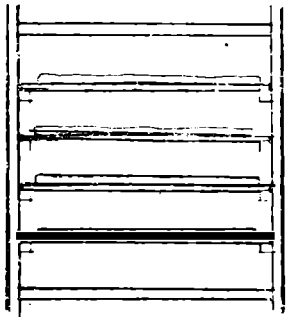
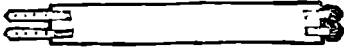
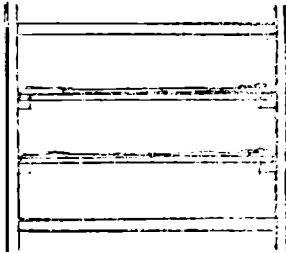

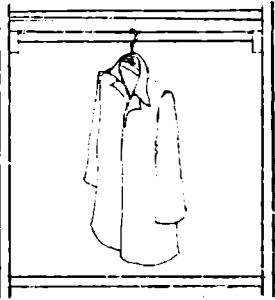

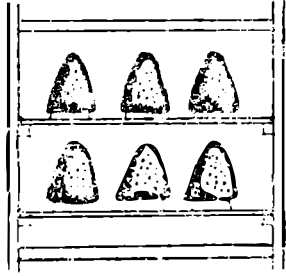

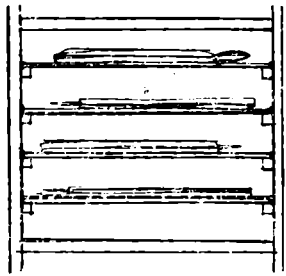
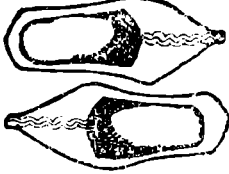
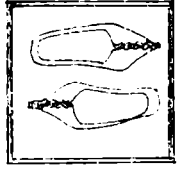
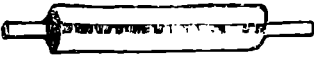
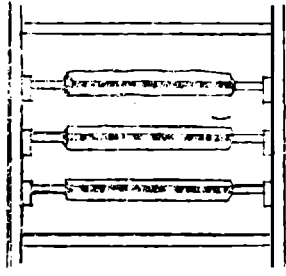
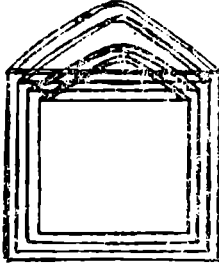
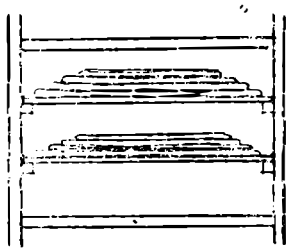

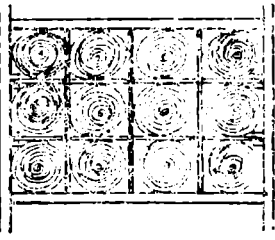
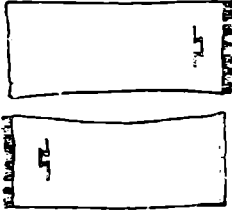
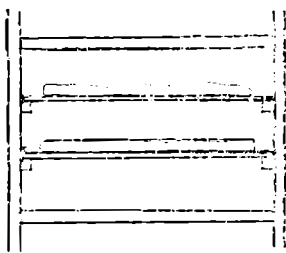
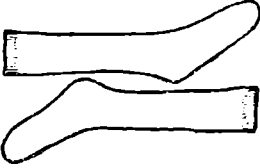
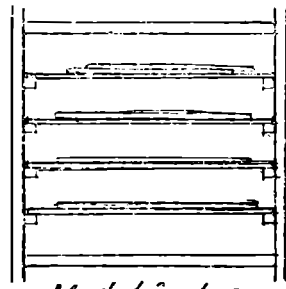

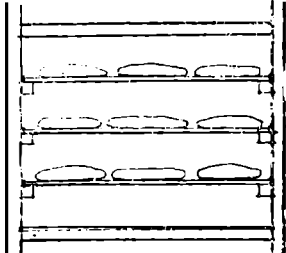

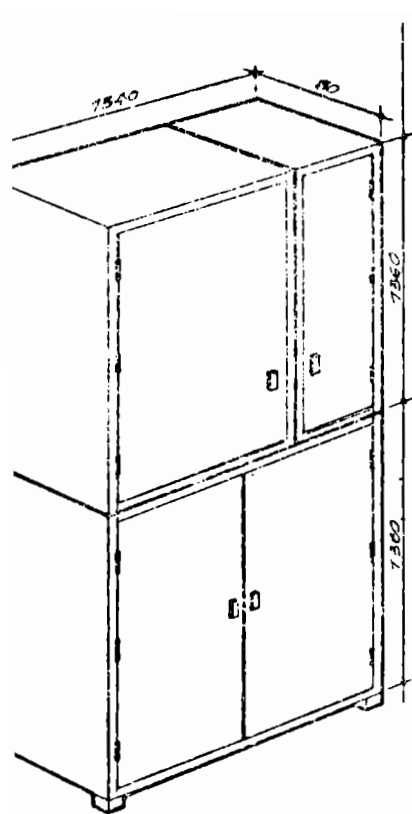
Planșa nr. 1 — Releveul depozitelor, încăperea 2 este actualul depozit de port-

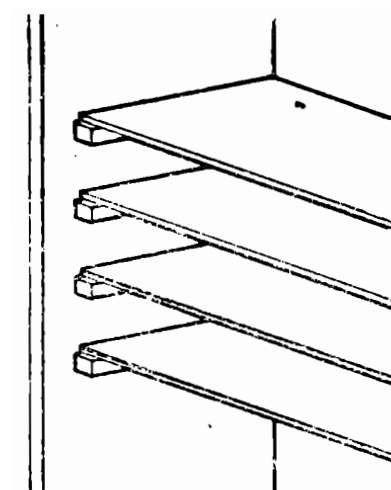
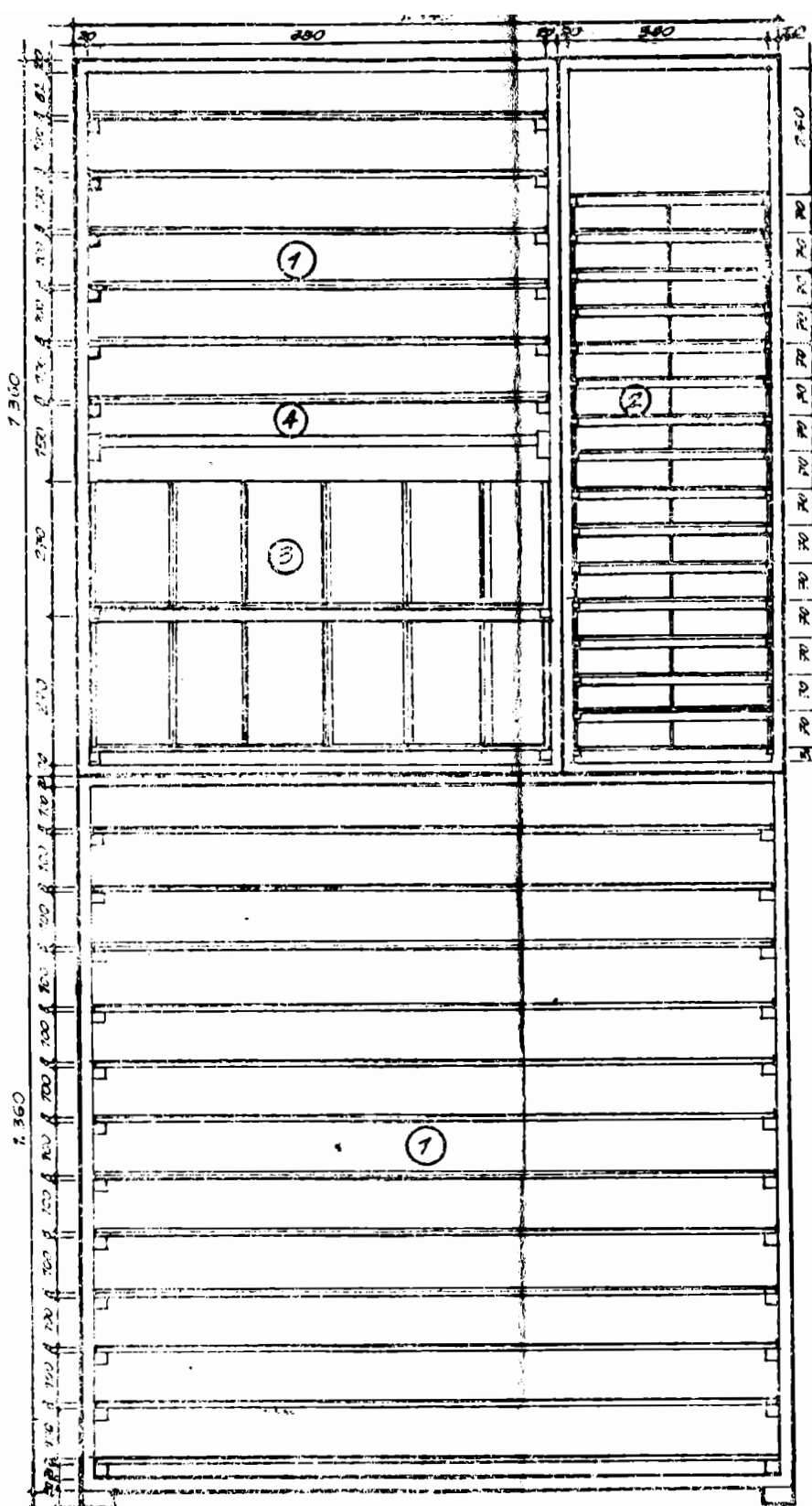
plar, cea notată cu 7 — viitorul depozit.

<i>Moduri depozitare</i>	<i>Mobilier rezultat</i>	<i>Moduri depozitare</i>	<i>Mobilier rezultat</i>
<p>1.</p> <p><i>Cămăși femeiești</i></p>	 <p><i>Modul închis, rafturi mobile</i></p>	<p>2.</p> <p><i>FLANELE</i></p>	 <p><i>Modul închis, rulouri mobile, umerașe</i></p>
<p>2.</p> <p><i>Cămăși femeiești</i></p>	 <p><i>Modul închis, rafturi mobile</i></p>	<p>3.</p> <p><i>Cojoace</i></p>	 <p><i>Modul închis, manechin fix</i></p>
<p>3.</p> <p><i>Cămăși femeiești</i></p>	 <p><i>Modul închis, rafturi mobile</i></p>	<p>4.</p> <p><i>Pieptare, bundițe</i></p>	 <p><i>Modul închis, rulouri mobile, umerașe</i></p>
<p>4.</p> <p><i>Cămăși bărbătești</i></p>	 <p><i>Modul închis, rafturi mobile</i></p>	<p>5.</p> <p><i>Alărame</i></p>	 <p><i>Modul închis, rulouri mobile</i></p>
<p>5.</p> <p><i>Catrinici</i></p>	 <p><i>Modul închis, rulouri mobile</i></p>	<p>6.</p> <p><i>Ițari</i></p>	 <p><i>Modul închis, rafturi mobile</i></p>

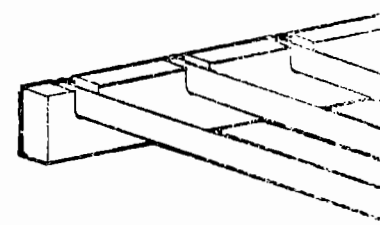
<i>Moduri depozitare</i>	<i>Mobilier rezultat</i>	<i>Moduri depozitare</i>	<i>Mobilier rezultat</i>
<p>11.</p> <p>ITARI</p>	 <p>Modul închis. Rafturi mobile</p>	<p>17.</p> <p>CURELE DIN PIELE</p>	 <p>Modul închis. Rafturi mobile</p>
<p>12.</p> <p>SUMANE</p>	 <p>Modul închis, ruluu mobil umerașe</p>	<p>18.</p> <p>CĂCIULI - TIPARE</p>	 <p>Modul închis-rafturi fixe</p>
<p>13.</p> <p>DESAGI</p>	 <p>Modul închis rafturi mobile</p>	<p>19.</p> <p>OPINCI</p>	 <p>Cutii închise</p>
<p>14.</p> <p>Stofă itari, obiele broboade, durmele</p>	 <p>Modul închis, rulouri mobile</p>	<p>20.</p> <p>Traiste, pungi de bani</p>	 <p>Modul închis, rafturi mobile</p>
<p>15.</p> <p>Briie, bete, chimire</p>	 <p>Modul închis rafturi mobile cu sertare</p>	<p>21.</p> <p>GLUGI CIOBĂNEȘTI</p>	 <p>Modul închis rafturi mobile</p>
<p>16.</p> <p>CIORAPI</p>	 <p>Modul închis, rafturi mobile</p>	<p>22.</p> <p>Pungi de bani din piele</p>	 <p>Modul închis, rafturi mobile</p>

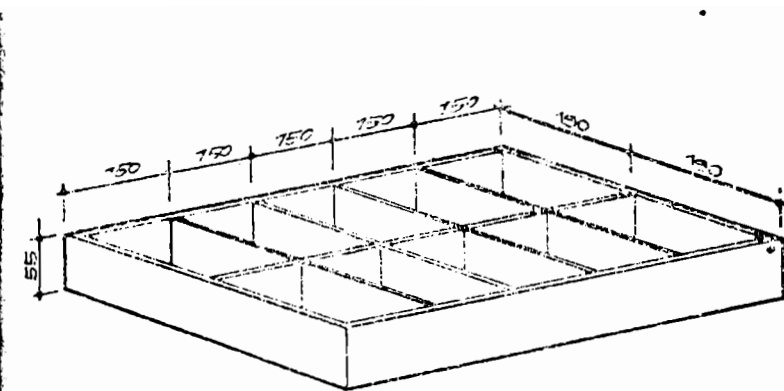
PERSPECTIVA ANSAMBLU
CORPURI DE DEPOZITARE

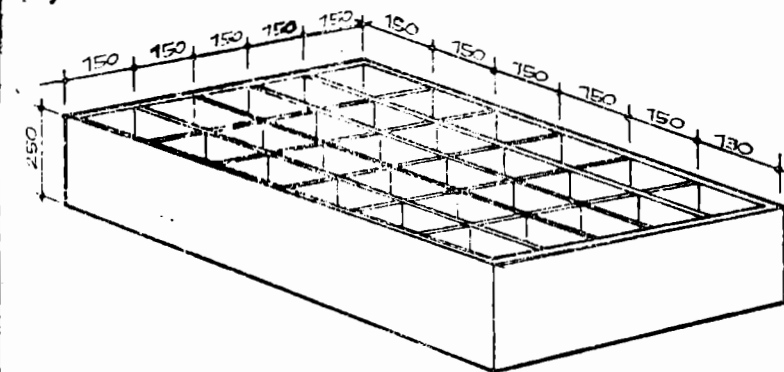
① DETALIU RAFT MOBIL PENTRU
ȚĂRI, DESAGI, GLUGI CIOBĂNEȘTI,
TRAIȘTE

SECȚIUNE TRANSVERSALA
ANSAMBLU CORPURI DEPOZITARE

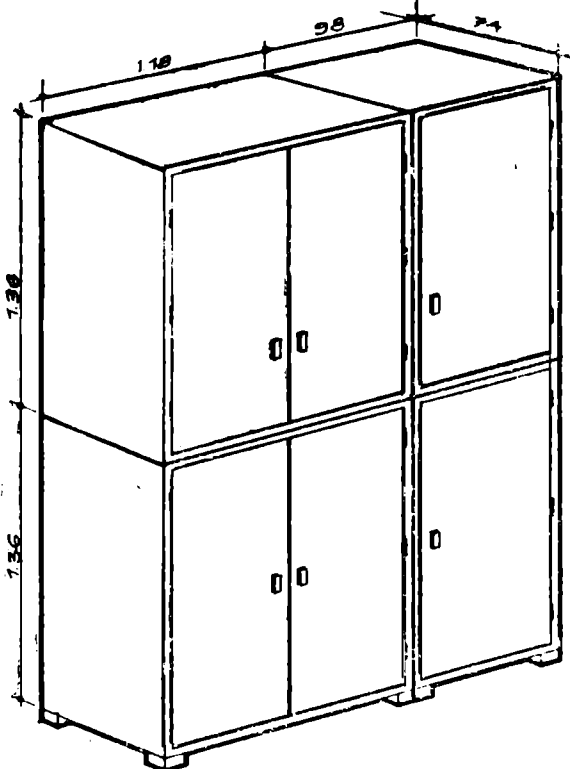
② PERSPECTIVĂ SERTAR CASETAT
PENTRU DEȚE

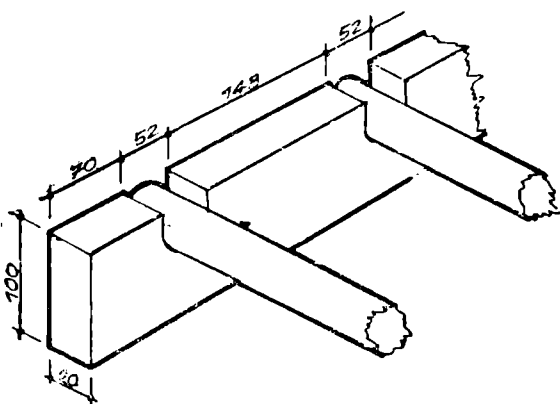
Planșa nr. 6 — Schițele mobilierului destinat păstrării țărilor, glugilor ciobănești, traistelor, stofe, durmele, broboade. Sertarele casetate sînt prevăzute pentru depozitarea betelor, brîielor și chimirelor.

NOTĂ:

TOATE ELEMENTELE CORPURILOR
DE MOBILIER SÎNT INDICATE
ÎN MILIMETRI LINIARI

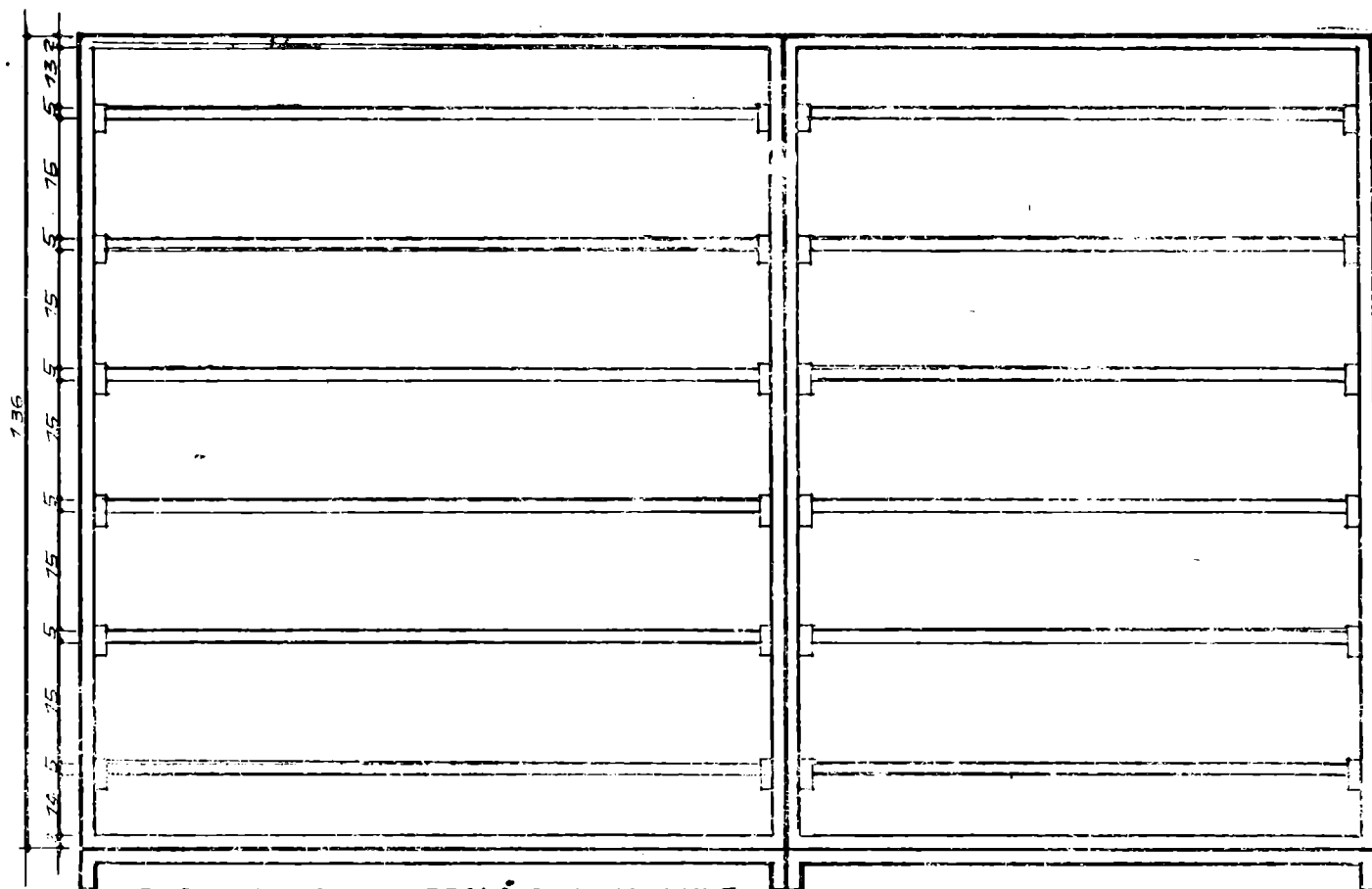

**PERSPECTIVĂ ANSAMBLURI
MODULE DE DEPOZITARE CĂRȚI.**

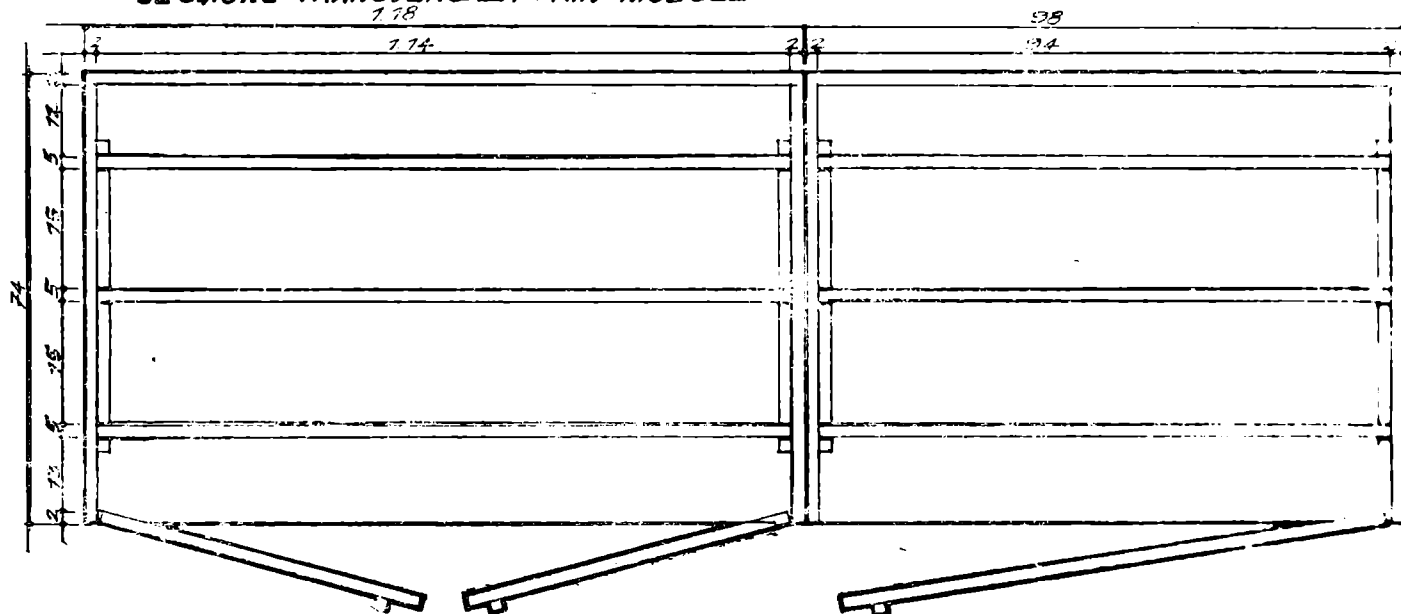

**DETALIU : AȘEZAREA
RULOURILOR PE SUPOȚI FICȘI**

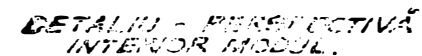
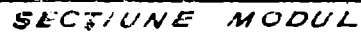
În detaliu de sus dimensiunile
sînt indicate în milimetri liniari

SECȚIUNE TRANSVERSALĂ PRIN MODULE

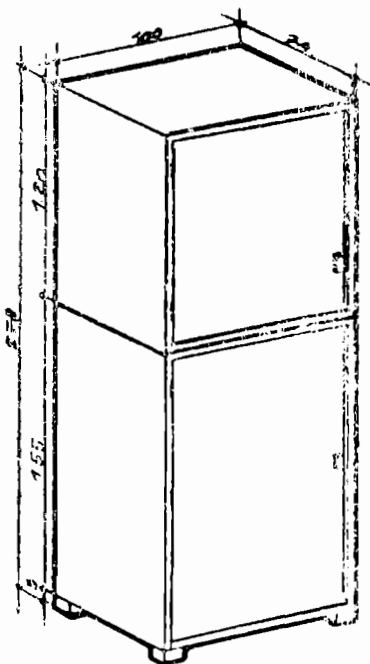

PLAN MODULE

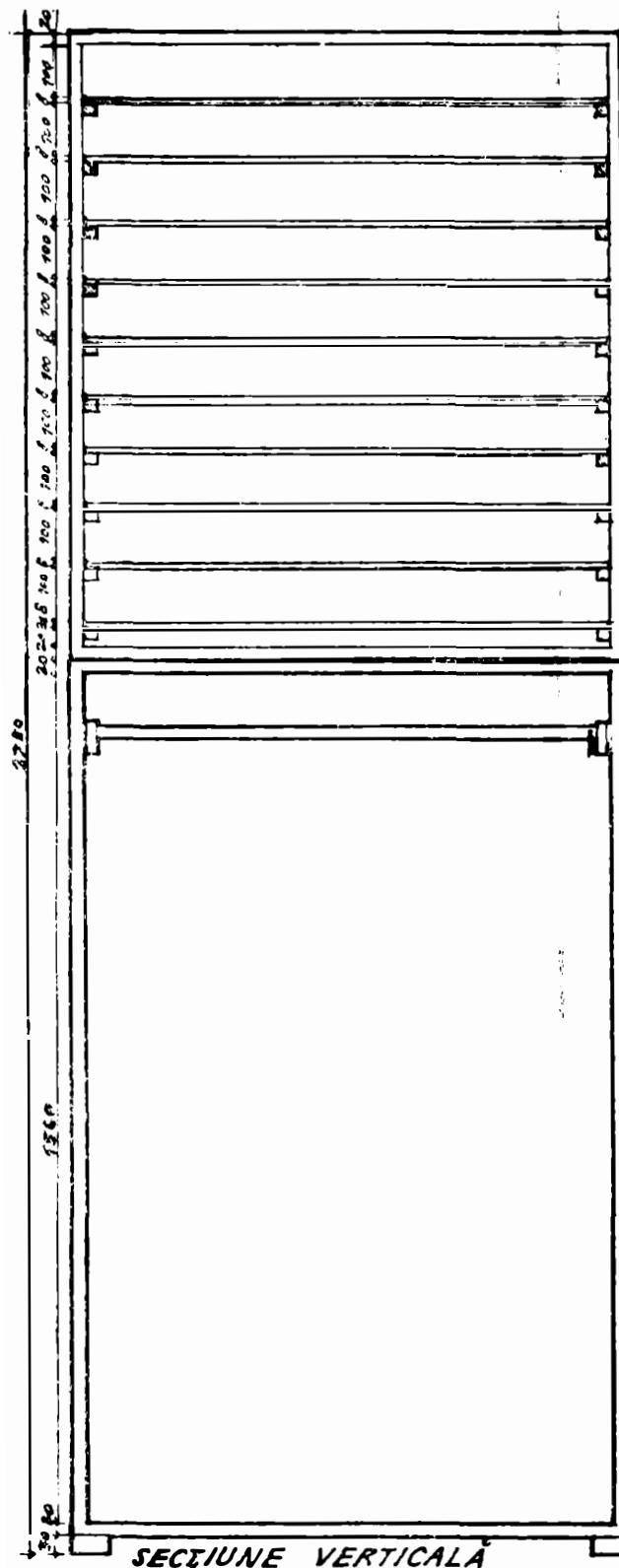

NOTES:

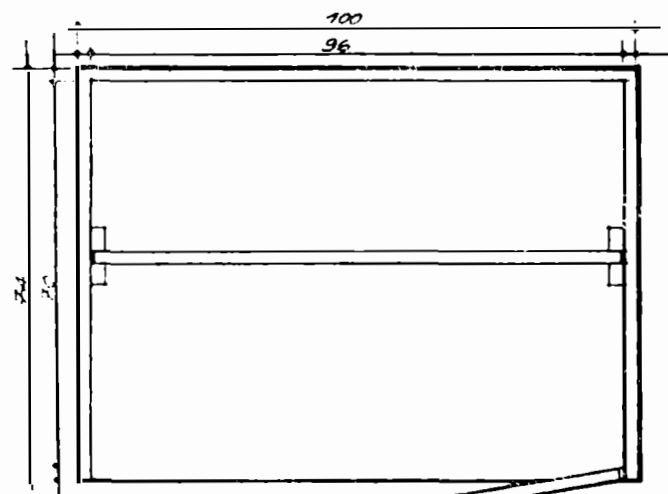
Toate elementele componentelor
de mobilier sînt indicate în
milimetri liniari

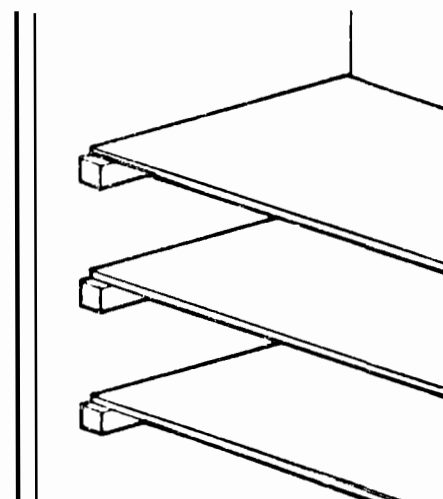
PERSPECTIVA MODULE PENTRU
DEPOZITAREA COJOACELOR
MICI ȘI REZERVA

SECȚIUNE VERTICALĂ

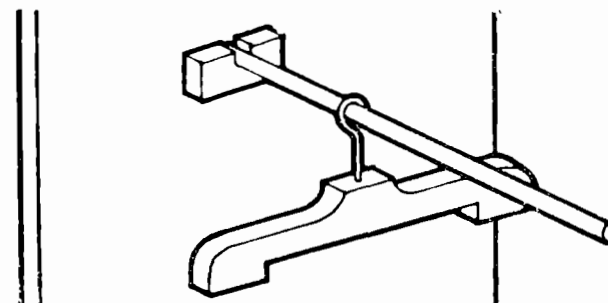

PLANUL MODULUI PENTRU
DEPOZITAREA COJOACELOR MICI.

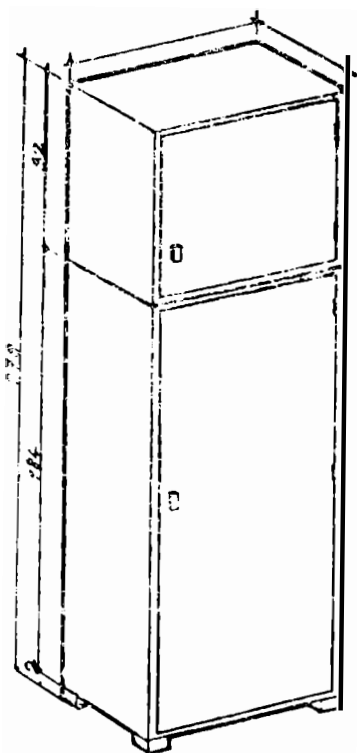

DETALIU: INTERIOR
MODUL DE REZERVA

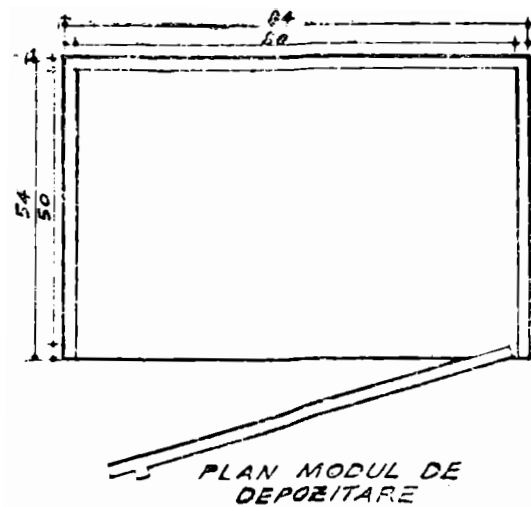
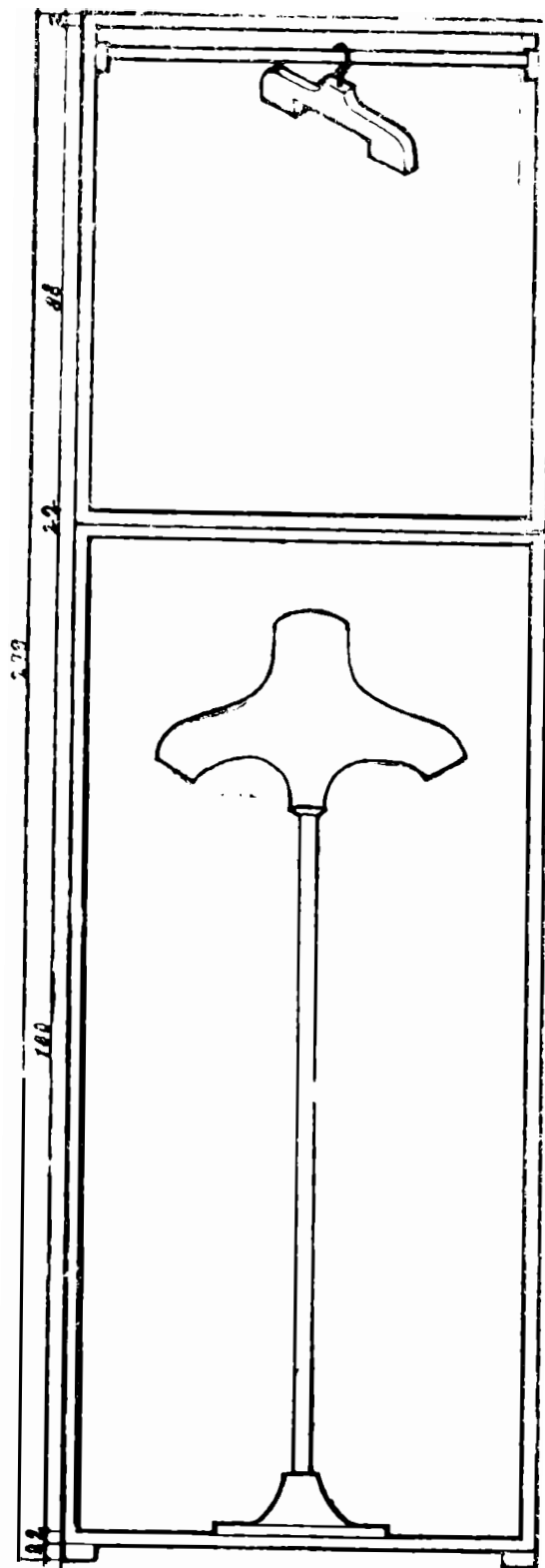
NOTĂ:
In cazul secțiunii verticale
celele sînt indicate în
milimetri liniari.

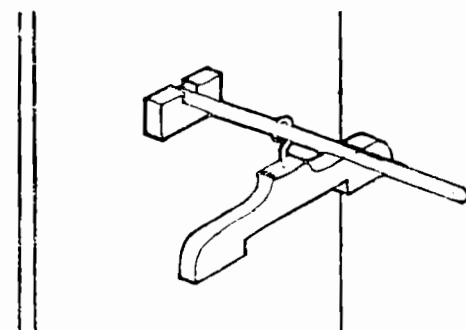
DETALIU: INTERIOR MODUL
PENTRU DEPOZITAREA COJOACELOR MICI.

PERSPECTIVĂ MODULE DE
DEPOZITARE PIEPTARE
ȘI COJOC MARE

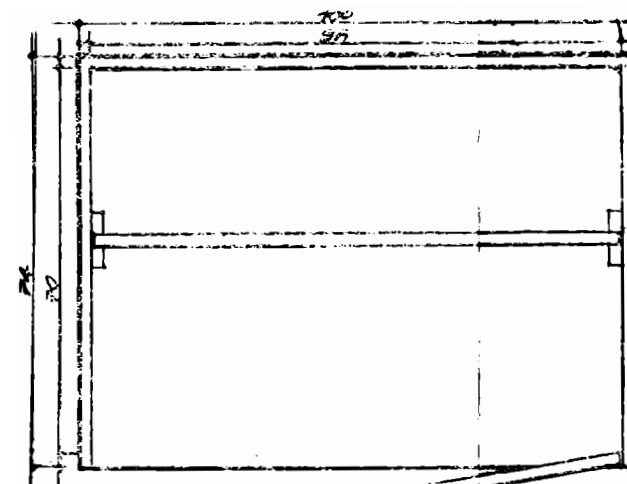
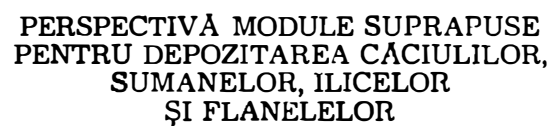

PLAN MODUL DE
DEPOZITARE

PERSPECTIVĂ INTERIOR MODUL
PENTRU DEPOZITAREA PIEPTARELOR

SECȚIUNE VERTICALĂ PRIN CELE
DOUĂ MODULE SUPRAPUSE

PLAN MODUL CU ÎMERAȘE

NOTA:

În cazul secțiunii verticale
cotele sînt indicate în
milimetri liniari